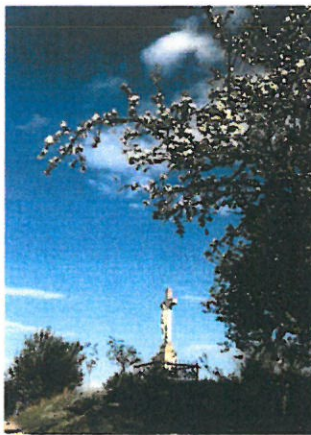

HELYI VÉDELEM ALÁ HELYEZETT ÉRTÉKEK JEGYZÉKE

SSZ.	MEGNEVEZÉS	UTCA	HRSZ.	VÉDELMI KATEGÓRIA	FOTÓ
1.	Kő feszület Apáti kereszt	Vasút utca	024/2	H4	
2.	Apáti hősi emlékmű	Apponyi Albert utca	635	H4	
3.	Szent István Templom	Apponyi Albert utca	635	H2	

1. melléklet a 4/2019.(II.15.) önkormányzati rendelethez

4.	Apáti Ravatalozó- temető és vezérkereszt	Apponyi Albert utca	652	H2	
5.	Szenháromság szobor	Hunyadi út 352 mellett	809	H4	
6.	Szent Rókus Kápolna	Szentegyház úton a Gencsapáti alsó vasútállomásnál	891/1	H2	

1. melléklet a 4/2019.(II.15.) önkormányzati rendelethez

7. „Mária kép”
kápolna fülke

Hunyadi út 138
a Hunyadi és a
Gyöngyös út
kereszteződésénél

963

H2

9. Szent Vendel
szobor

Hunyadi út,147
előtt

810/2

H4

10. Szentkút
Kápolna, Stációk,
Golgota, Lourdes-i
barlang

Szőlőhegy

0204

H2

14. Hősi emlékmű Miszori Zoltán tér 898/2 H4

16. Kő feszület Miszori Zoltán tér 912 H4

19. Ördögkő a Szentkút felé vezető gyalogúton 0175 H4

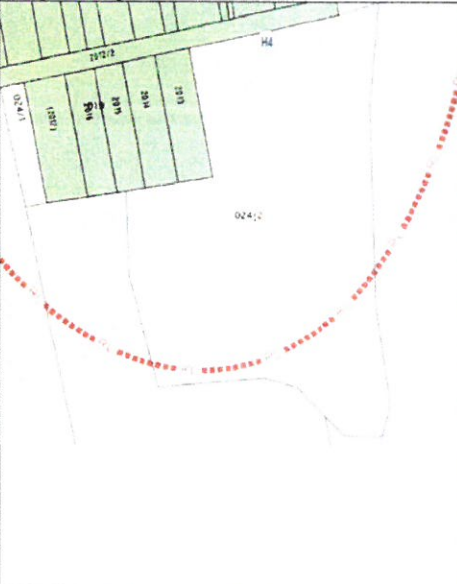
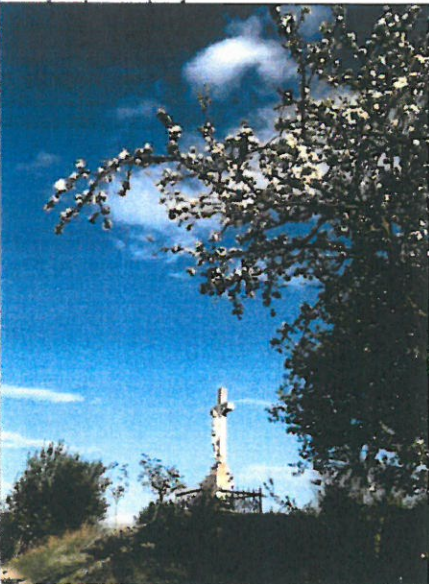
A HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ÉRTÉKEK VÉDETTSÉGÉNEK TERJEDELME

Alkalmazott védelmi kategóriák

- H1 - Utcafront (közterületről látható homlokzat, épület tömeg, tetőforma, nyílászáró arány és -ritmus, valamint kerítés és kapuzat, az adatlapon feltüntetett módon és mértékben)
- H2 - Teljes épület (homlokzat, épület tömeg, tetőforma, nyílászáró arány és -ritmus, valamint kerítés és kapuzat, az adatlapon feltüntetett módon és mértékben)
- H3 - Épület részlet (kapuzat, kerítés, oromzat, párkány, ornamentika, épületdíszek stb.)
- H4 - Műtárgy, szobor, feszület, emlékmű, kút, harangláb, egyéb érték

Készült a község helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 8/2008.(VI.6.) önkormányzati rendelethez készített értékvizsgálati munkarész alapján.

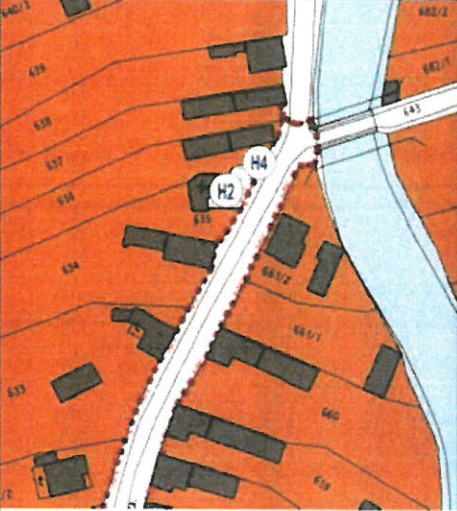

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Kő feszület Apáti kereszt	Védelmi kategória: H4
Településrész: Belterület	Utca, házszám: Vasút utca	Hrsz.: 024/2
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: -	
Leírás: Az egyházmegye első püspöke Szily János miután elfoglalta püspöki székét, sorra látogatta a plébániákat, hogy személyesen tájékozódjon azok helyzetéről. 1780-ban kereste fel Németgencset és filiális községeit: Apátit és Perenyét. Az általa készített jegyzőkönyvből Apátiról megtudjuk, hogy lakossága magyar anya nyelvű volt, lélekszáma: 103, ebből 61 felnőtt (gyónóképes) és 42 gyermek (nem gyónóképes). Lelkipásztorát Wlasits Jánosnak hívták. A templom a falutól keletre egy kis dombon épült, jó állapotban volt. Ezt a nyilvános kápolnát szilárd anyagból készítették. Az előző egyházlátogatások leírásától eltérően alakját nem kereknek, hanem nyolcszögletűnek említi. Cseréppel fedték, tornya kerek, fából volt. A földesúr építtette a Szentháromság tiszteletére, szükséges felszereléséről is ő gondoskodott. 100 személy befogadására volt alkalmas. A megfelelően díszített oltárát fából készítették, oltárköve sértetlen. A padok, a kórus és a szószék is fából volt. A tornyában lévő 200 font súlyú harangról megemlíti: nem ismert, hogy ki és mikor szentelte meg. A kápolna kriptájába Telekessy család tagjai temetkeztek. A kápolna körül árokkal körülvett temető volt. A templom védőszentjének, Szent Háromságnak ünnepét Szent Háromság vasárnapján ülték meg, a földesúr költségén. 1815-ben Somogy Lipót püspök látogatása során megjegyezte, hogy a kápolnát romos állapotban találta. A dombon épült kis templomot istentisztelet céljára alkalmatlannak ítélte meg. Az ellenséges hadak támadása következtében súlyosan megsérült, ezért, és profán célra történt használata miatt felújítását és felszentelését rendelte el. A toronyban lévő harangot az Apátiban lakó hívek megőrzésre átvették.		
Értékes részletek / értékelés: - klasszikus kompozíciójú feszület, kovácsolt jellegű kerítéssel.		Helyi védelem mértéke: - meglévő kompozíció megőrzése; - évelő ágyással, hársfa, tölgyfa vagy orgonabokor háttérrel alakítható ki hagyományos módon a szobor környezete.
Helyszínrajzi részlet: 		Fénykép / alaprajzi vázlat:

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Apáti hősi emlékmű	Védelmi kategória: H4
Településrész: Belterület	Utca, házszám: Apponyi Albert utca	Hrsz.: 635
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: -	
<p>Leírás: Az 1937-ben kialakított kompozíción, a homlok oldalra helyezett márványtábla fölött a Szentkoronát, a talapzat jobb oldalán Vas megye címerét, bal oldalán az országcímet (korona nélkül) láthatunk, míg hátul egy alig olvasható szöveg a helyi tűzoltókör tagjainak hathatós részvételét emeli ki. 2014-ben felújította Gencsapáti Község Önkormányzata Kivitelező: Hesztera Aladár okl. restaurátor – műemlékvédő szakmérnök.</p> <p>Gencsapáti, Apáti község részén 2014. augusztusában helyreállított emlékműhöz sem a levéltárban, sem a község élő emlékezésben, adatok, jöszerevel nem található. Így, az egyetlen emlék adat annyi, ami a rendelkezésünkre áll, hogy az emlékmű, a jelenlegi Coop bolt előtti területen állt, ahonnan 1968-ban telepítették át, az Apáti templom kertjébe.</p> <p>Nem tudni azt sem, hogy előtte volt-e az emlékmű mozgatva, vagy az első világháború óta ott állt-e, vagy már az 1968-as dátum előtt költöztették-e a szobrot.</p> <p>A szobor felállításának pontos dátuma sem ismert, mert hiszen az első világháborús hősök tiszteletére emelt emlékmű, a világháború befejezése után bármikor készülhetett. A felirat szerint 1937-ben állította a község lakossága és az önkormányzati tűzoltók.</p>		
Értékes részletek / értékeles: - jó arányú, értékes kompozíció, mely jó állapotban található.		Helyi védelem mértéke: - meglévő kompozíció megőrzése.
Helyszínrajzi részlet:		Fénykép / alaprajzi vázlat:
		

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Szent István Templom	Védelmi kategória: H2
Településrész: Belterület	Utca, házszám: Apponyi Albert utca	Hrsz.: 635
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: Szabadon álló	
<p>Leírás: A kör alakú nyilvános kápolnát 1815-ben lebontották, helyére kökeresztet állítottak fel. Az új templom 1903-ban készült el a helyi egyházközség adományaiból. 2003-ban ünnepeltük a Gyöngyösapáti templom felszentelésének 100 éves jubileumát.</p> <p>Az egyházmegye új főpásztora, az 1901-ben felszentelt Szabó Imre igent mondott az építkezés megkezdésére...</p> <p>A templom védőszentje Magyarország Patrónája helyett Szent István király lett. Az oltárt Jaroschek Mátyas szombathelyi oltárépítő mester tervezte. Az oltár felett a szent király képét helyezték el, amelyet gróf Széchenyi Rezső festett. A templom ünnepélyes megáldásáról és a primiciáról a Szombathelyi Újság is beszámolt. Megjegyezte az újság, hogy a kápolna nemes szívű emberek adományai mellett leginkább az újmiséis édesapjának, a köztisztelőben álló Sodorits István fáradozásának köszönheti létrejöttét. Az ünnepségre nagy tömeg gyűlt össze, így a szentbeszédet a szabad ég alatt tartotta meg Békefi István györi-egyházmegyes pap, aki Széchenyi Rezső gróf családjánál volt nevelő. (Forrás: Dr. Kiss Mária: Az Apáti templom 100 éves múltjából)</p>		
Ertékes részletek / értékeles: -	Helyi védelem mértéke: - teljes körű védelem.	
Helyszínrajzi részlet:	Fénykép / alaprajzi vázlat:	
		

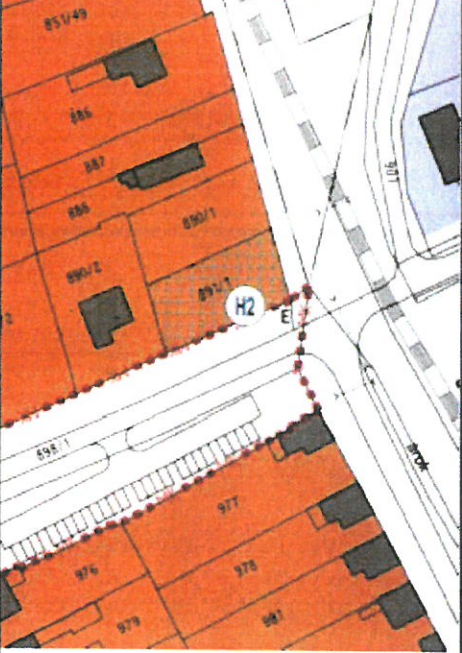
HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Apáti Ravatalozó és vezérkereszt	Védelmi kategória: H2
Településrész: Belterület	Utca, házszám: Apponyi Albert utca	Hrsz.: 652
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: Szabadon álló	
<p>Leírás: Az oldalhatáron álló, téglalap alaprajzú, cserépfedéssel és elötetővel ellátott ravatalozó épülete 2015-ben esett át felújításon és bővítésen.</p> <p>A ravatalozó épülete melletti, fertői homokkőből kifaragott temetői vezérkeresztet 1877-ben állították.</p>		
Értékes részletek / értékeles: - felújított állapotú.	Helyi védelem mértéke: - teljes körű védelem.	
Helyszínrajzi részlet:	Fénykép / alaprajzi vázlat:	

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Szentháromság-oszlop	Védelmi kategória: H4
Településrész: Belterület	Utca, házszám: Hunyadi út 352 mellett	Hrsz.: 809
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: -	
Leírás: A Szentháromság-oszlop az 1943-ig különálló Németgencs (Nagygencs) és Gyöngyösapáti határán áll. Az oszlop talapzatát a "Tekintetes Bertha János - 1777" felirat és a Bertha család címere díszíti. A felső-eőri nemesi előnevet viselő familia az 1770 körüli évektől 1810-ig volt gyöngyösapáti kastély birtokosa. 1810-ben a kastélyt és a hozzá tartozó birtokot Széchenyi Ferencnek (Széchenyi István apjának, a Magyar Nemzeti Múzeum és az Országos Széchenyi Könyvtár megalapítójának) adták el.		
Értékes részletek / értékelés: - jó arányú, értékes kompozíció, mely jó állapotban található; - kovacsoltvas jellegű kerítés.		Helyi védelem mértéke: - meglévő kompozíció megőrzése.
Helyszínrajzi részlet:		Fénykép / alaprajzi vázlat:
		

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Szent Rókus Kápolna	Védelmi kategória: H2
Településrész: Belterület	Utca, házszám: Szentegyház úton a Gencsapáti alsó vasútállomásnál	Hrsz.: 891/1
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: Szabadon álló	
<p>Leírás: 1894. augusztus 12-én szentelte fel a kerületi esperes, Major János prépost és községi plébános az új Szent Rókus kápolnát, mely az előbbinél alkalmasabb helyre és megnagyobbítva építtetett a német - gencsi hírek által a vasúti megállóhely tözsomszedságából – hol a gőzgép telefüstölte-, a községhez közelebb hozatott és déli fekvéssel építtetett a Szentegyház út mellé közégi fundusra. Alapítólevelét a község kiállította. Bodorkós (gyura) János érdemes templomatyja pedig 20 Ft=40 korona alapítvánnyal ellátta, melyet átadott a helybeli plébánosnak. (Idézet Limperger Flóra boldogult plébános elődöm jegyzeteiből.) Ennek a kápolnának elődje volt a Banga György által eredetileg Szent György tiszteletére 1750-ben „a Gencsi határban napkeletrül mező közt” építtetett kápolna. Ezt helyezték át száz évvel ezelőtti mostani helyére, ahol az idén is, augusztus 16-tól nyolc estén buzgón imádkoztak jámbor hívek községünk minden lakójának egészségért, jólétért, nyugalmáért és üdvösségért. (Forrás: Orbán István – 100 éves a Szent Rókus Kápolna – Apropó újság 1994. szeptemberi száma)</p>		
Értékes részletek / értékelés: - felújított állapotú.		Helyi védelem mértéke: - teljes körű védelem.
Helyszínrajzi részlet:		Fénykép / alaprajzi vázlat:
		

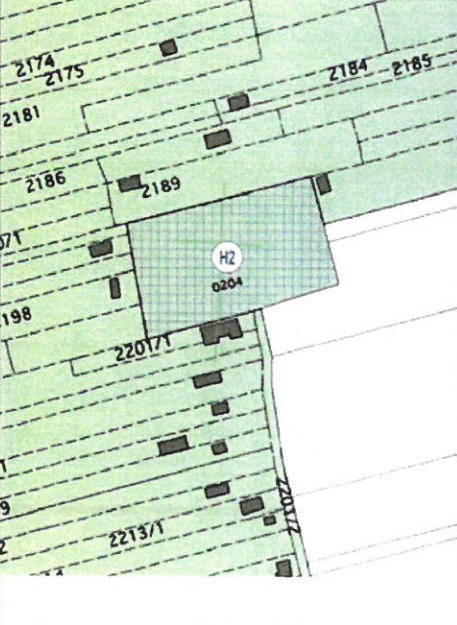
HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: „Mária kép” kápolna fülke	Védelmi kategória: H2
Településrész: Belterület	Utca, házsám: Hunyadi út 138 a Hunyadi és a Gyöngyös út kereszteződésénél	Hrsz.: 963
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: Szabadon álló	
Leírás: A Mária-szobros kápolnafülkét Tömö István családja állította a 19. században (az évről és a szándékról nincs pontos adat). Az eredeti fából faragott Mária-szobrot 1989-ben ellopták, majd az új szobrot is eltulajdonították. A helyére került – ma is látható – Szűzanya kis fatimai szobrát tisztelhetjük a fülkében (Orbán István volt gencsapáti plébános felajánlása). A kápolnafülkét 2015-ben a Gencsapáti Egyházközség felújította. Az új ablakot és az új szobrot Bodorkós Ferenc és családja ajánlotta. „Az eredeti szobrot a nagyszüleim szerint a falut járó teknővájók faragták ki egy út menti hársfából.” (Bodorkós Ferenc szíves közlése alapján) Horváth Józsefné (sz. 1917) „Tamás Bözsi néni” elmondása szerint az ő leánykorában a legények a Szűzanya tiszteletére minden évben májusfát is állítottak a szoborhoz, amelyre a következő feliratot szegtek: „Üdvözlégy május Királynéja”.		
Ertékes részletek / értékelés: - felújított állapotú.	Helyi védelem mértéke: - teljes körű védelem.	
Helyszínrajzi részlet:	Fénykép / alaprajzi vázlat:	
		

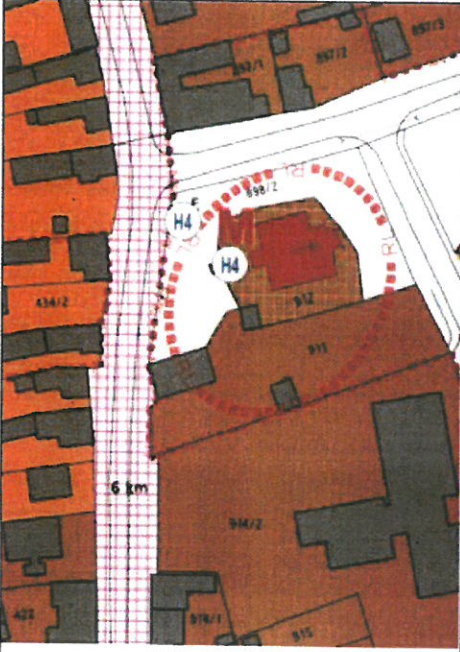

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Szent Vendel szobor	Védelmi kategória: H4
Településrész: Belterület	Utca, házszám: Hunyadi út,147 előtt	Hrsz.: 810/2
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: -	
Leírás: A mészkő szobor másfél méteres, tagolt párkányos, százhusz centis posztamensen áll, a lábánál egy kis bárány, kezében pásztorbot. Iker József állíttatta 1921-ben fogadalomból. „Az öregapánk felborult a szekerevel, súlyosan megsérült. Fogadalmat tett, ha felgyógyul, csináltat egy Szent Vendel-szobrot. Így is történt.” (Horváth Józsefné szíves közlése alapján) Szent Vendel (554 körül – † 617 körül) remete és apát. Legkorábbi életrajzai 1417. után jelentek meg és a következő történetet tartalmazzák: skót herceg volt, de titokban elhagyta a királyi udvart, és Rómába zarándokolt. Visszafele utazva Westrich mellett egy kis házikóban telepedett meg és koldulással kereste kenyerét. Amikor egy birtokos megfeddte tétlenségéért, pásztornak szegődött el. Később egy csoda rávette földesurát, hogy engedje meg Vendelnek a remete életmódhoz való visszatérést. Szent életmódjának a híre elterjedt. Számos földműves kereste fel, hogy beteg jószágait megáldja. Végül a tholei kolostor apátjának választották és pappá szentelték. Sirja fölé kis kápolnát emeltek, utóbb ekörül nőtt ki St. Wendel városka. Az állatok és a pásztorok védőszentjeként tiszteljük. Emléknapja október 20.		
Értékes részletek / értékelés: - klasszikus kompozíciójú feszület, kovácsolt jellegű kerítéssel.	Helyi védelem mértéke: - meglévő kompozíció megőrzése.	
Helyszínrajzi részlet:	Fénykép / alaprajzi vázlat:	

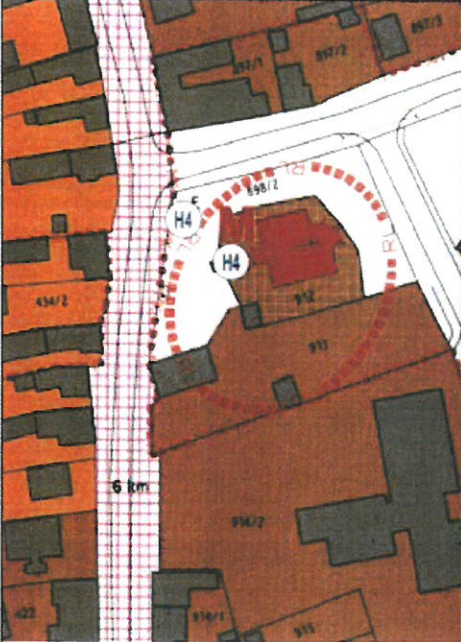

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Szentkút Kápolna, Stációk, Golgota, Lourdes-i barlang	Védelmi kategória: H2
Településrész: Külterület	Utca, házszám: Szőlőhegy	Hrsz.: 0204
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: Szabadon álló	
<p>Leírás: 1756-ban gróf Batthyány József pozsonyi prépost egyházlátogatást végzett Gencsapátiban. A látogatás alkalmával felvett jegyzőkönyv részletesen beszél a Szentkútról. Eszerint a gencsi határ nyugati részén, egy domb oldalán bővizű forrás található. Török Mihály és László Katalin hálából kápolnát építettek a forrás fölé, annak emlékére, hogy világtalan gyermekük szemei a forrás vizétől megnyíltak. A kápolnát a Fájdalmas Szűz tiszteletére szentelték fel. A kápolna mellé hamarosan három keresztfából álló Kálváriát is építettek. 1906-ban a forrás, illetve a kápolna köré 14 kisebb stációs kápolna épült Jézus szenvedésének egyes jeleneteit ábrázoló szoborcsoportokkal. Ebben az időben kapott a kápolna egy fájdalmas Szűzanyát ábrázoló szobrot a karmelita nővérektől. 1936-ban Hosszú István és neje váratlanul elhunyt kislányuk emlékére egy lourdes-i barlangot építtetett és ajándékozott a Szentkútnak. Évente kétszer, -Szentkút búcsúkor- a szent kereszt megtalálásának (május 3.) és a szent kereszt felmagasztalásának (szeptember 14.) napját követő vasárnapon nagy számban keresik fel a környező plébániák hívei is. Régi hagyomány, hogy húsvét hajnalán a gencsi hívek –a bibliai jámbor asszonyok példáját követve- a Szentkútnál adják meg a tiszteletet a feltámadt Üdvözítőnek. A Mária út, és a Szent Márton zarándokút része. Rendkívül kedvelt a hívek körében az őszi úgynevezett hálaadó mise, melyet a szüret végeztekor szokás a Szentkútnál bemutatni. Nagyböjtből, az utóbbi években, a Szombathely és környéke fiataljai itt végzik el az Ifjúsági keresztutat. 1986 és 1987-ben Isten segítségével a gencsapáti hívek áldozatkészségéből megszépült a Szentkút és környezete. 2001-ben a Széchenyi-terv pályázatán jelentős összeghez jutott a Szentkút, és környezete. Ebből az összegből tervezik a földút korszerűsítését, a stációk, kápolna, lourdes-i-barlang restaurációját. Az újabb felújítás napjainkban (2014 novemberétől) zajlik a Szentkút stációk teljes felújítása, a felújítás elkezdésekor került elő egy időkapzsula 1906-ból, amely a stációk és a kápolna torony építési munkálatait írja le (Abért István Szentkút gondnok).</p>		
Ertékes részletek / értékelés: -	Helyi védelem mértéke: - teljes körű védelem; - a környező növényzet egységes koncepció szerint hagyományos, őshonos növényzetre váltandó; - a forrás foglalás előképek alapján helyreállítandó.	
Helyszínrajzi részlet: 	Fénykép / alaprajzi vázlat: 	

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Hősi emlékmű	Vedelmi kategória: H4
Településrész: Belterület	Utca, házszám: Miszori Zoltán tér	Hrsz.: 898/2
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: -	
Leírás: Vadgesztenye fák árnyékában-büszkén vigyáz a hősök emlékművére a turul . Szép környezetben két méter magas felfelé keskenyedő négyzethasáb obeliszk tetején egy sas műkőből erre vannak ráhelyezve a fekete márvány táblákon az idegen földön hősi halált halt katonák névsora. Az emlékmű szépen karbantartott, felújított kovácsoltvas kerítéssel védett. Az alapra körben koszorúkampók vannak első oldalon látható egy páncélsisak mely alatt egy keresztbe fektetett kard és egy 48 mintájú kis puska dombormű látható. A tábla felirata szerint 1992-ben újították fel.		
Értékes részletek / értékeles: - jelenlegi formájában karbantartandó, megőrzendő.		Helyi védelem mértéke: - meglévő kompozíció megőrzése.
Helyszínrajzi részlet:		Fénykép / alaprajzi vázlat:
		

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Kő feszület	Védelmi kategória: H4
Településrész: Belterület	Utca, házszám: Miszori Zoltán tér	Hrsz.: 912
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beépítés módja: -	
Leírás: A kereszt Gencsapáti (az egykori Németgencs) központjában, a templom előtti kis parkban áll. A talapzat felirata: <div style="text-align: center;"> <p>"Szálj szivedbe s sirasd meg, Vétkeidet s fontold meg, Hogy az Isten Fia volt, A ki éretted így megholt</p> <p>Isten dicsőségére s lelke üdvösségére emeltette Bodorkós Jánosné szül. Pomogovics Terézia 1898."</p> </div> <p>A táblán szereplő vers a Keresztények sírjatók kezdetű katolikus népének ötödik versszaka.</p> <p>A kereszt gondosan karbantartott. A készítő neve ma nem látható.</p>		
Értékes részletek / értékelés: - klasszikus kompozíciójú feszület, kovácsolt jellegű kerítéssel.	Helyi védelem mértéke: - meglévő kompozíció megőrzése.	
Helyszínrajzi részlet:	Fénykép / alaprajzi vázlat:	
		

HELYI VÉDETT ÉRTÉK NYILVÁNTARTÁSI ADATLAP

Település: Gencsapáti	Helyi védendő érték megnevezése: Ördögkő	Védelmi kategória: H4
Településrész: Külterület	Utca, házszám: Szentkút felé vezető gyalogúton	Hrsz.: 0175
Adatok rögzítésének dátuma: 2017.12.07.	Beepítés módja: -	
Leírás: Az Ördögkő római kori oszlop töredéke, amely 1907 óta áll a mai helyén. Az, hogy hol volt az eredeti helye, bizonytalan. A középkortól egészen az 1800-as évek végéig Herény, Németgencs és Söpte határát jelölte, akkor jegykőnek is nevezték, a körülötte lévő terület pedig Jegykői-dűlőként volt ismert. Később egy ideig a gencsi templom mellett állt, onnan hozták ki jelenlegi helyére.		
Értékes részletek / értékelés: -	Helyi védelem mértéke: - teljes körű védelem.	
Helyszínrajzi részlet:	Fénykép / alaprajzi vázlat:	
